

การพัฒนาทักษะการสอนเด็กสมาธิสั้นตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 *

THE DEVELOPMENT OF ADHD CHILD-TEACHING SKILLS ACCORDING TO
BRAHMAVIHARA DHAMMA OF TEACHERS UNDER NONTHABURI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 1

¹สิริกรณ์ วิกรมภรณ์ Sirikorn Vikornmapon,

²พระครูโสภาสนทนทิตต์ (ศักดิ์ โอภาโส) Phrakhru Opatnontakitti (Sakda Obhaso),

³สิน งามประโคน Sin Ngamprakhon

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: sirikorn.stamp@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และอุปสรรคด้านการสอนเด็กสมาธิสั้น 2) เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาทักษะการสอนและคุณลักษณะของครูตามหลักพรหมวิหาร 4 และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการสอนและคุณลักษณะของครูสำหรับการสอนเด็กสมาธิสั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างงานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ประชากรครู 169 คน ในการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสอนเด็กสมาธิสั้น โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์เนื้อหาแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการสอนเด็กสมาธิสั้นภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ทักษะการให้แรงเสริมทางบวก ทักษะการใช้สื่อการสอน ทักษะการสรุปบทเรียนการสอน ทักษะการฟังและจับประเด็น และอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ทักษะการฟังและจับประเด็น ทักษะการให้แรงเสริมทางบวก ทักษะในการอ่านหนังสือ ทักษะการนำสู่เข้าบทเรียน 2) ผลการศึกษาวิธีการพัฒนาการสอนเด็กสมาธิสั้นตามหลักพรหมวิหาร 4 พบว่า ครูควรเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนการสอน มีวิธีการเสริมสร้างความพร้อม ความพร้อมก่อนลงมือปฏิบัติการสอน และคุณสมบัติกัลยาณมิตรของครูตามหลักสัปปริสธรรม ประกอบด้วย รู้เหตุ รู้ผล รู้ตน รู้ประมาณ รู้เวลา รู้ลักษณะนิสัยนักเรียน และรู้ความแตกต่างของผู้เรียน 3) แนวทางการพัฒนาทักษะการสอนเด็กสมาธิสั้นตามหลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วยเมตตา กรุณา มุติตา และอุเบกขา

คำสำคัญ: ทักษะการสอนเด็กสมาธิสั้น, หลักพรหมวิหาร 4, ครู, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research are: 1) to study the state of problems and obstacles in teaching ADHD children, 2) to develop ADHD-child-teaching skills and characteristics of teachers according Brahnavihara Dhamma, and 3) to propose guidelines for development of ADHD-child-teaching skills and characteristics according Brahnavihara Dhamma of teachers under Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1. The quantitative data were collected by questionnaire from 169 samples and analyzed by mean and standard deviation. The qualitative information was obtained from in-depth interviews and analyzed by content analysis. The results of the study showed that: 1) The opinion on the state of problems and obstacles in teaching ADHD children of teachers under Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1 was at a high level overall. The highest level was on positive reinforcement skills, instructional media skills, lesson summary skills, and listening skills. The high level was on listening skills, positive reinforcement skills, reading skills and lesson introduction skills. 2) The development of ADHD-child-teaching skills and characteristics according Brahnavihara Dhamma of teachers under Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1 suggests that; (1) Teachers should keep ready before the start of the class, (2) To build reinforcement to ADHD children, (3) Readiness prior teaching, and 4) To have qualifications of Kalyanamitta according to Sappurisa Dhamma. 3) The guidelines for development of ADHD-child-teaching skills and characteristics according Brahnavihara Dhamma of teachers under Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1 are as follows: (1) Loving-kindness (2) Compassion (3) Sympathetic Joy (4) Equanimity.

Keywords: Adhd Child-Teaching Skills, Brahnavihara Dhamma, Teacher, Elementary School

บทนำ

โรคสมาธิสั้นจำเป็นต้องอาศัยครูที่มีทักษะอย่างสูง ครูต้องเข้าใจนักเรียนเป็นอย่างดี ดังนั้นการสอนเด็กสมาธิสั้นนั้นจะต้องอาศัยทักษะของครูที่มีความสามารถ ความรู้ความเข้าใจมีคุณธรรม มีความอดทน ในบริบทของเด็กสมาธิสั้น เด็กที่มีสมาธิสั้นในระหว่างที่ครูทำการจัดการเรียนสอนจะมีลักษณะอยู่ไม่นิ่ง ปัญหาในการคงสมาธิ มักพบในระหว่างครูทำสอนในห้องเรียนที่เกิดจากพฤติกรรมต่างๆ ให้ครูและเพื่อนๆ รอบข้างทำให้ครูปวดศีรษะบ่อยๆ ในปัจจุบันระหว่างสอน อาการของเด็กสมาธิสั้นมี 2 กลุ่มอาการใหญ่ คือ กลุ่มอาการขาดสมาธิ และกลุ่มอาการซน หุนหันพลันแล่น เนื่องจากขาดความรอบคอบไม่มีสมาธิในการทำงาน ส่งครู ไม่สนใจฟังคำพูดผู้อื่น แม้เสียงรบกวนเพียงเล็กน้อยมากระทบอาการเริ่มมองซ้ายมองขวาไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ในห้องเรียนคือปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างเรียน

ครูในฐานะเป็นด้านการพัฒนาทักษะ เป็นทักษะที่มีบทบาทที่สำคัญในการชี้นำหรือแนะสำคัญแก่เด็กในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะการสอนเด็กสมาธิสั้น คือต้องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมสอนเด็กสมาธิสั้นเพื่อกระตุ้นเด็กให้เปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมที่ดีขึ้น ครูควรใช้แบบประเมินพฤติกรรม เป็นช่วงสัปดาห์สังเกตและบันทึก

การเปลี่ยนแปลงของเด็กทุกสัปดาห์ หากโอกาสพูดคุยกับเด็กเป็นระยะว่าเด็กสามารถพัฒนาอะไรดีขึ้น ครูพยายามพูดในทางที่ดีเพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ในการสร้างสมาธิเด็กหรือทำให้เด็กอยู่เนิ่งๆ เป็นข้อตกลงร่วมกัน ควรชื่นชมเด็กสมาธิสั้นให้แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมในชั้นเรียน ดังที่ สมัย ศิริทองถาวร และคณะ (2560) กล่าวว่า โรคสมาธิสั้นพบได้ร้อยละ 5-10 ของประชากรทั่วไป ในแต่ละชั้นเรียนมีเด็ก 40-50 คน อาจมีเด็กสมาธิสั้นรวมอยู่ด้วย 2 คน โรคสมาธิสั้นเริ่มสังเกตอาการได้ในวัยเรียน ดังนั้น ครูจึงมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้น โดยการคัดกรองและส่งต่อนักเรียนเพื่อรับการรักษาที่ถูกต้อง รวมถึงการจัดชั้นเรียนและใช้เทคนิคการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็กสมาธิสั้น เพื่อให้สามารถเรียนหนังสือได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในการเรียน เนื้อหาต้องมีเทคนิคการสอนเด็กสมาธิสั้นที่มีปัญหาการเรียน ในด้านต่างๆ ซึ่งเมื่อคุณครูอ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนของท่านจะช่วยเพิ่มความสามารถด้านการเรียนของเด็กสมาธิสั้น

การช่วยเหลือเด็กที่เป็นโรคสมาธิสั้นนั้นในการเรียน ครู และพ่อแม่มีส่วนช่วยอย่างมาก การฝึกทักษะหลายประการที่เด็กสมาธิสั้นยังขาดอยู่ ซึ่งการขาดทักษะเหล่านั้นแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมต่างเช่น คือ ชน พูดไม่ฟัง ไม่มีระเบียบวินัย ไม่คิดก่อนทำ ไม่รอบคอบ ประมาท เล่นเลอะ เอาแต่ใจตัวเอง การแก้ไขพฤติกรรมต่างๆ ส่วนใหญ่จะยากลำบาก การฝึกทักษะที่ดีให้เกิดขึ้นก่อนจึงมีความสำคัญมากเพื่อป้องกันเด็กสมาธิสั้นมีพฤติกรรมไม่ดีจนติดเป็นนิสัยไปจนโต ซึ่งการฝึกทักษะมักต้องใช้ เวลานาน ต้องอาศัยความอดทน ความเอาใจจริงเอาใจ ความสม่ำเสมอและร่วมมือของครูและพ่อแม่อย่างมาก เด็กที่เป็นโรคสมาธิสั้นจะฝึกทักษะค่อนข้างยาก ฝึกแล้วล้มง่ายในระยะแรกๆ ครูและพ่อแม่จึงไม่ควรคาดหวังผลเร็ว ไม่ควรเปรียบเทียบผลของการฝึกพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้นกับเด็กทั่วไป ถ้าต้องการประเมินผลฝึกควรเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กเอง โดยติดตามระยะยาว จะเห็นความสำเร็จชัดเจนขึ้นทีละน้อย โดยพบว่า เด็กมีพฤติกรรมที่ดีมากขึ้นและบ่อยขึ้น จนในที่สุดกลายเป็นนิสัยที่ดีและกลายเป็นบุคลิกภาพที่ดีติดตัวอย่างถาวรเมื่อพ้นจากวัยรุ่นเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ หลังจากนั้นการพัฒนาทักษะที่ดีเพิ่มเติมขึ้นอีกจะเกิดขึ้นได้ แต่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาจากภายในตัวเอง ในระหว่างวัยเด็กนี้ พ่อแม่และครูจึงเป็นผู้ช่วยสำคัญที่จะฝึกฝนส่งเสริมให้เด็กสมาธิสั้นมีทักษะเบื้องต้นเพื่อเป็นพื้นฐานต่อการพัฒนาตนเองในระยะยาวต่อไปโดยมีเป้าหมายและแนวทางการช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นอันเกิดมาจากความผิดปกติของพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นประกอบด้วย การขาดสมาธิ ชุกชอน อยู่ไม่นิ่งและมีความพลัน เล่นขาดการยับยั้งใจตนเอง

โดยแสดงอาการต่อเนื่องยาวนานทำให้เกิดผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันและการเรียน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับอายุและระดับพัฒนาการ โดยมีความผิดปกติดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนอายุ 7 ปี อาการเป็นมาตลอดต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 6 เดือน (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2555) ครูในฐานะผู้จัดการเรียนสอนแก่เด็กต้องการสร้างพลังแรงใจให้ตัวเองมีความสำคัญมาก และเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกคนต้องมีสำหรับเด็ก เป็นหน้าที่พ่อแม่และครูที่ต้องช่วยเด็กในการสร้างพลังแรงใจให้พวกเขาด้วยความรัก เพราะจะเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของความรู้สึกที่คนเรามีต่อตัวเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ไปตลอดจนเป็นภาพพจน์ของตนเอง เพื่อให้เขาประสบความสำเร็จได้ในแบบฉบับของตนเองการที่เด็กจะมีความเชื่อมั่น ความรัก และนับถือตนเองได้ดี คือมีความรู้สึกที่ดีให้แก่ตนเองเสียก่อน แล้วความเชื่อมั่นในตนเอง (Self Esteem) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เด็กก้าวเดินไปข้างหน้าด้วยความมั่นใจสำหรับเด็กสมาธิสั้น การสร้างพลังแรงใจด้วยตัวเองและการสร้างความนับถือตนเองเป็นภารกิจยิ่งใหญ่ ทั้งนี้เพราะเด็กมักมีความรู้สึกว่าเขาไม่สามารถเข้ากับคนอื่น ไม่ถูกยอมรับ เด็กสมาธิสั้นมักประสบกับความล้มเหลวและได้รับคำตำหนิตีเยียนจากคนรอบข้างครั้งแล้วครั้งเล่าตั้งแต่ยังเล็ก ซึ่งทำให้ความรู้สึกที่ดีที่เด็กเคยมีต่อตนเองถูกทำลายลงไปเรื่อยๆ เมื่อยังเป็นเด็กเล็ก

การขาดความรักและการนับถือตนเองอาจไม่ทำให้เกิดปัญหาชัดเจนนัก เมื่อเด็กเติบโตขึ้นหากต้องเผชิญกับความท้าทายและอุปสรรคใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ปัญหาการขาดความนับถือตนเองก็จะเห็นชัดเจนยิ่งขึ้นอาจจะทำให้เด็กแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ได้ไม่ทัน และไม่มีวิธีการง่ายๆ ที่จะคิดแก้ปัญหาต่างๆ ได้ อาจกลายเป็น “คนอมทุกข์” มองชีวิตตนเองเศร้าหมอง หรือเกิดปัญหาสุขภาพจิตในอนาคตได้ และครูสามารถช่วยเด็กสร้างพลังแรงใจด้วยตัวเองได้ คือ 1) การให้คำชมเชย 2) การให้รางวัลแก่เด็ก 3) พ่อแม่เห็นความสำคัญของการให้รางวัลแก่เด็ก และ 4) การให้กำลังใจและแรงเสริมอื่นๆ แก่เด็ก (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2564) หลักพรหมวิหารธรรม 4 (ทิม. (ไทย) 10/327/256) เป็นคุณธรรมที่ผู้นำทุกระดับต้องมีประจำใจในการบริหารจัดการอันประกอบเมตตา มีความรัก มีความปรารถนาดี ไม่ตรีจิต คิดช่วยเหลือผู้อื่นประสบแต่ประโยชน์ และมีความสุขโดยทั่วกัน มีความกรุณา หรือความสงสาร ด้วยการคิดจะช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความเดือดร้อน ทั้งร่างกายและจิตใจ ในภาวะที่ได้รับความเดือดร้อนเป็นทุกข์ และเป็นการช่วยเหลือที่ถูกต้อง ไม่เบียดเบียนใครรวมทั้งตนเอง มีมุทิตา ความพลอยยินดี เมื่อเห็นผู้อื่นได้ดีอันเป็นความคิดรู้สึก เมื่อผู้ได้บังคับบัญชามีความก้าวหน้ามีความสุข และมีอุเบกขา ความมีใจเป็นกลาง คือการวางใจเป็นกลางโดยพิจารณาข้อเท็จจริง เมื่อตัดสินใจในเรื่องใดแล้วควรพิจารณาใคร่ครวญด้วยปัญญา มีเหตุผลถูกต้องและเที่ยงธรรม อันเป็นการ รักษาความถูกต้องให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เพื่อผดุงไว้ซึ่งความถูกต้องการมองตามความเป็นจริง โดยวางจิตเรียบเสมอมั่นคงเที่ยงตรงดุจตราขึง มองเห็นการที่บุคคลจะได้รับผลดี หรือชั่วสมควรแก่เหตุที่ตนประกอบพร้อมจะวินิจฉัย วางตนและปฏิบัติไปตามความเที่ยงตรง

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูคนหนึ่งได้พบกับปัญหาพฤติกรรมของเด็กมีสมาธิสั้นในระหว่างการเรียนรู้การสอนประจำ จึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการสอนเด็กสมาธิสั้นตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้นให้เกิดการพัฒนาทักษะด้านสมาธิเปลี่ยนไปในทิศทางที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และอุปสรรคด้านการสอนเด็กสมาธิสั้นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาทักษะการสอนและคุณลักษณะของครูตามหลักพรหมวิหาร สำหรับการสอนเด็กสมาธิสั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการสอนและคุณลักษณะของครูสำหรับการสอนเด็กสมาธิสั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุและอุปสรรคด้านการสอนเด็กสมาธิสั้นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ ตำรา งานวิจัย เกี่ยวกับทักษะการสอนเด็กสมาธิสั้น 7 ประการ

2. สร้างแบบสอบถาม Rating scale และ ปลายเปิด ประกอบด้วย 1) ระดับการปฏิบัติการสอน ด้วยทักษะ 7 ประการ 2) ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นจาก 7 ประการ 3) สาเหตุของปัญหา อุปสรรค 4) ข้อเสนอแนะและความต้องการจากครู

3. เก็บข้อมูลจากครูผู้สอนเด็กสมาธิสั้น

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิธีการพัฒนาทักษะการสอนและคุณลักษณะของครูตามหลักพรหมวิหารสำหรับการสอนเด็กสมาธิสั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

1. วิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสอนเด็กสมาธิสั้นตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ใช้การวิเคราะห์เอกสารที่เป็น พระไตรปิฎก ตำรา งานวิจัย

2. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทักษะการสอนและคุณลักษณะของครูตามหลักพรหมวิหารสำหรับการสอนเด็กสมาธิสั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 จากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 กลุ่ม ได้แก่ ด้านวิชาการทางพระพุทธศาสนาและด้านการจัดการเรียนการสอนเด็กสมาธิสั้น

ขั้นตอนที่ 3 นำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการสอนเด็กสมาธิสั้นตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 คือ ตรวจสอบความถูกต้องของการพัฒนาทักษะการสอนเด็กสมาธิสั้นตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและที่ปรึกษาร่วม แหล่งข้อมูลวิจัย คือ ครู จำนวน 169 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นครูเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสอนเด็กสมาธิสั้นตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการสอนเด็กสมาธิสั้นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ในภาพรวม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัญหาการสอนเด็กสมาธิสั้นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ในภาพรวม

สภาพปัญหาการสอนเด็กสมาธิสั้นของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1	ระดับการพัฒนาทักษะ			
	μ	σ	แปลผล	อันดับ
1. ทักษะการนำสู่เข้าบทเรียน	4.33	0.40	มาก	7
2. ทักษะในการอ่านหนังสือ	4.42	0.45	มาก	6
3. ทักษะการใช้สื่อการสอน	4.55	0.38	มากที่สุด	2
4. ทักษะการฟังและจับประเด็น	4.50	0.35	มากที่สุด	4
5. ทักษะในการวางแผนทำงาน	4.56	0.31	มากที่สุด	1
6. ทักษะการให้แรงเสริมทางบวก	4.44	0.33	มาก	5
7. ทักษะการสรุปบทเรียน	4.52	0.37	มากที่สุด	3
ภาพรวม	4.47	0.26	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัญหาการสอนเด็กสมาธิสั้นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ทักษะการให้แรงเสริมทางบวก ทักษะการใช้สื่อการสอน ทักษะการสรุปบทเรียน ทักษะการฟังและจับประเด็น และด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ทักษะการนำสู่เข้าบทเรียน ทักษะในการอ่านหนังสือ และ ทักษะการให้แรงเสริมทางบวก

2. ผลการศึกษาวิธีการพัฒนาการสอนเด็กสมาธิสั้นตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

2.1 การเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนการสอน ได้แก่ 1) กฎระเบียบการเรียนรู้และตารางกิจกรรมต่างๆ ของห้องเรียนให้ชัดเจน 2) วิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็งของความแตกต่างของเด็กสมาธิสั้น 3) การดูแลให้เด็กทำงาน คอยตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กจดงานได้ครบถ้วน 4) เตรียมสื่อการเรียนการสอนที่สั้น กระชับ ชัดเจน ให้เด็กทวนคำสั่งว่าอะไรบ้าง เนื่องจากเด็กสมาธิสั้นมักมีความอดทนในการฟังต่ำ

2.2 วิธีการเสริมสร้างความพร้อมแก่เด็กสมาธิสั้น ได้แก่ 1) การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนให้มีความสีสันเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เด็กสมาธิสั้นได้มีบรรยากาศในการเรียนรู้ 2) การให้การบ้านน้อย คือ การให้การบ้านลดลงเพื่อการกระตุ้นในการทำงาน 3) ให้ออกกำลังกายให้เด็กสมาธิสั้นได้ออกกำลังกาย 4) ฝึกฝนวินัยให้เด็ก วางกฎเกณฑ์ให้มีความชัดเจน และไม่ปล่อยปละเลยหรือตามใจ 5) จัดมุมที่เงียบสงบไว้ให้เด็กได้ทำงาน ไม่ให้มีเสียงเข้ามารบกวนสมาธิ และจัดของใช้ที่จำเป็นเท่านั้น เพื่อลดสิ่งเร้าที่ดึงความสนใจของเด็ก

2.3 ความพร้อมก่อนลงมือปฏิบัติการสอน ได้แก่ 1) กำหนดเขตเวลาการเรียนรู้ การเล่นให้ชัดเจน อย่าปล่อยให้เด็กเล่นจนมากเกินไป หรือปล่อยให้ทำตามใจตัวเองจนมากเกินไป 2) การให้คำชมเชย เช่น ยกย่องต่อหน้าผู้ปกครอง ครูและเพื่อน ในห้องเรียน 3) การให้รางวัลแก่เด็ก เช่น เงิน ขนม วุฒิบัตรให้เด็ก หรือของเล่นที่สร้างสรรค์ ยกเว้นแผ่นเกมในจำนวนชั่วโมงเล่นเกมเพิ่มขึ้น 4) การให้กำลังใจและแรงเสริมอื่นๆ แก่เด็ก เช่น การยอมรับในตัวเด็ก รับฟังความฝันของเด็กบ้าง ช่วยเด็กพัฒนาตนเอง โดยชี้ให้เห็นว่า แต่ละคนมีเป้าหมายในชีวิตไม่เหมือนกัน 5) หากจุดเด่นเด็กสมาธิสั้น และฝึกทักษะด้านอื่นๆ นอกเหนือจากการเรียนความสามารถพิเศษด้านอื่นๆ เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ งานประดิษฐ์ งานช่าง ความมีน้ำใจ เป็นต้น 6) ครูสร้างความเชื่อมั่นให้เด็ก “ครูเชื่อมั่นว่าหนูทำได้” กระตุ้นให้เด็กก้าวไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ให้ชมก่อนแล้วค่อยแทรกคำแนะนำที่ช่วยให้เด็กสามารถปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาสิ่งที่ยังบกพร่องต่อไป

2.4 คุณสมบัติของกัลยาณมิตรของครูตามหลักสัปปริสธรรม ได้แก่ 1) อัมมัญญตา รู้จักเหตุ คือ รู้จัก และเข้าใจในหลักการ ระเบียบ และกฎเกณฑ์ของสิ่งต่างๆ ในสังคมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต โดยรู้จักว่าตนจะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ที่มีอยู่อย่างไร สิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำภายใต้เหตุ และผลอันถูกต้อง 2) อัตถัญญตา รู้จักผลในเชิงที่ว่า คือ การเป็นผู้รู้จักผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำ สามารถรู้ถึงความมุ่งหมายของธรรมแต่ละอย่างได้ชัดเจน 3) อุตตัญญตา รู้จักตน คือ รู้ความรู้ความสามารถของตนเองในการสอนเด็กสมาธิสั้น ครูเองต้องตั้งตนเองอยู่บนพื้นฐานของความมีคุณธรรม 4) มัตตัญญตา รู้จักประมาณ คือ รู้จักความพอดีในเรื่องเนื้อหา หรือสื่อที่นำมาสอนเด็กสมาธิสั้นว่า ขอบข่ายเนื้อหา ใช้สื่ออะไร สอนเด็กสมาธิสั้นและได้ประโยชน์สูงสุดจากการสอน 5) กาลัญญตา รู้จักเวลา คือ เวลาสอนเท่าไร เวลาทำกิจกรรมเท่าไร เวลาพักผ่อนเท่าไร เพื่อผ่อนคลายความเครียด เพื่อไม่ให้เกิดความเครียดกับเด็กอีก 6) ปริสัญญตา รู้จักชุมชน คือ การรู้จักท้องถิ่นหรือชุมชนของนักเรียน เมื่อเข้าไปหาต้องวางตัวอย่างไรให้เข้าระเบียบ

วินัยชุมชนหรือประเพณีวัฒนธรรมชุมชน 7) บุคคลัญญตา รู้จักบุคคล รู้ความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน ว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ อธิษาศัย และมีสมาธิที่แตกต่างกันออกไปครูต้องใช้วิธีการเรียนการสอนอย่างไร เป็นต้น

3. แนวทางการพัฒนาทักษะการสอนเด็กสมาธิสั้นตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1

3.1 ด้านเมตตา ความรักใคร่ ครูควรใช้วาจาสุภาพอ่อนโยนมาใช้ให้เกิดทักษะในการพูดคุยสนทนาและการร่วมกิจกรรมร้องเพลงหรือการกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และเตรียมเข้าสู่บทเรียนหรือครูควรนำสื่อการเรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนาทักษะเด็กสมาธิสั้น

3.2 ด้านกรุณา ความสงสาร ครูให้ความเอื้อเฟื้อหรือครูดูแลให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่เด็กสมาธิสั้น ในการร่วมทำกิจกรรมเช่น การอ่านหนังสือและการใช้สื่อการสอนโดยที่ครูมีแนะนำและให้ความรู้เพื่อครูจะได้เตรียมการจัดการเรียนการสอนทั้งคำถาม คำศัพท์ ตัวอักษร เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์นำเข้าสู่เนื้อหาการเรียนการสอนในบทเรียนที่ช่วยเป็นตัวกลางในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สำหรับเด็กสมาธิสั้น

3.3 ด้านมุทิตา ความพลอยยินดี ครูควรแสดงความยินดีกับเด็กสมาธิสั้นและการให้เด็กได้มีความสุขการใช้การนำสู่บทเรียนเป็นการเสริมแรงบวก เพื่อการกระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้

3.4 ด้านอุเบกขา การวางตัวเป็นกลาง ครูวางตัวเป็นกลางไม่เอนเอียงหรือลำเอียงที่เรียกว่าอคติ เข้าข้างไปฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำให้เกิดความเสียหายการปกครองคน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาการสอนเด็กสมาธิสั้นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการสอนเป็นงานหลักของครูถือว่าครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ที่บุคคลในวิชาชีพนี้ เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ จุดประสงค์การสอนให้เกิดประสิทธิภาพของการสอนสูงสุด สอดคล้องกับทศนา แชมมณี (2554) กล่าวว่า การสอนเป็นพฤติกรรมทางธรรมชาติของมนุษย์ในการที่จะช่วยเหลือกันและกันในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตในยุคแรกๆ การสอนมีลักษณะของการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเชื่อ ทักษะและเจตคติ ในยุคนั้นเชื่อว่าความสามารถที่สอนผู้อื่นได้เป็นความสามารถ พิเศษเฉพาะที่บางคนมี เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดไม่สามารถฝึกฝนกันได้ การสอนในช่วงนี้จึงมีลักษณะ เป็นศิลป์มากกว่าศาสตร์ คำศัพท์ที่ใช้ในช่วงนี้ ได้แก่ การครอบงำ ใช้ในความหมายที่เป็นการใช้อิทธิพลในการดำเนินการโดย มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนละทิ้งความคิด ความเชื่อเดิม การปลูกฝัง ใช้ในความหมายที่เป็นการพร่ำสอน ความคิดความเชื่อด้วย วิธีการชักจูง โน้มน้าวให้ผู้เรียนคล้อยตามการสอนเป็นการดำเนินการสอนในลักษณะที่เป็นทางการในเรื่องอื่นๆ นอกเหนือจาก ลัทธิความเชื่อ เช่นในเรื่องของอาชีพ การสอนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเชื่อ ทักษะและ เจตคติ โดยเน้นหนักที่บทบาทของผู้สอน และความสัมพันธ์ของผู้สอนกับผู้เรียน หรือครูกับศิษย์ การถ่ายทอดโดยครู เรียกว่าเป็น การสั่งสอน หรือการสอน ครูต้องใช้ทักษะการให้แรงเสริมทางบวกการใช้สื่อการสอนในการสรุปบทเรียน เพื่อการฟังและจับประเด็นตามลำดับความสำคัญของการสอนเด็กสมาธิสั้น และสอดคล้องกับการวิจัยของสุภาเพ็ญ คชพลาญต์ (2541) ที่ผลการวิจัยพบว่า ภายหลัง

เข้าร่วมกิจกรรมเด็กในกลุ่มทดลองมีระดับคะแนนเฉลี่ยความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น คะแนนเฉลี่ยความคาดหวังในชีวิตเพิ่มขึ้นและคะแนนภาวะซึมเศร้าลดลง

2. ทักษะการนำสู่เข้าบทเรียน ครูมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการสอนเด็กสมาธิสั้นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการเตรียมตัวนักเรียนก่อนเริ่มเรียนก่อนที่ครูจะสอนเนื้อหาทุกวิชา เป็นการเตรียมนักเรียนให้รู้ว่าจะกำลังเรียนเรื่องอะไร สามารถนำเอาความรู้และทักษะที่นักเรียนมีอยู่เดิมมาสัมพันธ์กับบทเรียนที่ครูกำลังจะสอนได้ ซึ่งทำได้โดยการหากิจกรรมที่สร้างความสนใจของนักเรียนแล้วเชื่อมโยงไปสู่บทเรียน ซึ่งจะทำให้เด็กนักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับวาริรัตน์ แก้วอุไร (2541) กล่าวถึง ทักษะสำคัญๆ ที่ผู้สอนทุกคนควรจะต้องฝึกปฏิบัติและคำนึงถึงในการนำเข้าสู่บทเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนควรจะทำเมื่อเริ่มกิจกรรมการสอนใดๆ เพื่อเป็นการสร้างความสนใจและสร้างความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ถ้าจะเปรียบกับการเรียงความก็เสมือนเป็นคำนำหรือบทนำ การที่ผู้เรียนจะสนใจติดตามเรื่องราวหรือการสอนที่ผู้สอนนำเสนอหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้สอนได้นำเสนอสิ่งที่น่าดึงดูดความสนใจได้ดีหรือไม่ดี ส่วนวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนได้ดีหรือไม่ ถือเป็นศิลปะของผู้สอนนั้นๆ ที่จะต้องฝึกฝนจนเกิดทักษะการนำเข้าสู่บทเรียนทำได้หลายวิธี เช่น ใช้การสนทนาซักถาม การทบทวนบทเรียนให้สัมพันธ์กับบทเรียนใหม่ การใช้เกม การตั้งปัญหาให้ร่วมกันอภิปราย การใช้สื่อการสอน โดยให้ดูภาพ ของจริง หรือคู่มือทัศน ครูต้องมีการสร้างความสัมพันธ์การนำเข้าสู่บทเรียนและเนื้อหาสำคัญของบทเรียนตามสถานการณ์ การสร้างบรรยากาศความอยากรู้อยากเห็นด้วยภาษากายที่อบอุ่นก่อนเริ่มเข้าสู่บทเรียนให้มีความพร้อมด้วยเทคนิคที่หลากหลาย ตามลำดับความสำคัญของการสอนเด็กสมาธิสั้น และงานวิจัยของสุภาเพ็ญ คชพลายุกต์ (2541) ที่ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมเด็กในกลุ่มทดลองมีระดับคะแนนเฉลี่ยความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น คะแนนเฉลี่ยความคาดหวังในชีวิตเพิ่มขึ้นและคะแนนภาวะซึมเศร้าลดลง

3. ทักษะในการอ่านหนังสือ ครูมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการสอนเด็กสมาธิสั้นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการครูเตรียมคำถาม คำศัพท์ ตัวอักษร เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ ให้นักเรียนแปลความหมายของคำถาม คำศัพท์ ตัวอักษร เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ก่อนนำเข้าสู่เนื้อหาการเรียนการสอนในบทเรียนเพื่อให้เกิดสมาธิในการเรียนรู้ในรายวิชาที่เรียนต่อไป สอดคล้องกับพนพล จันทรเพ็ญ (2539) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ออกมาเป็นถ้อยคำหรือความคิดของตนเองแล้วผู้อ่านก็นำความคิด ความเข้าใจที่ได้จากการอ่านนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และการอ่านแสดงปฏิกิริยาตอบโต้กับผู้อื่นด้วยการสื่อความหมายที่ต้องใช้จิตวิทยาเหนืออารมณ์ในการเชื่อมโยงทักษะการอ่านนี้ไปสู่ทักษะอื่นได้ เช่น ทักษะ การเขียน ทักษะการฟังได้และการเข้าใจความหมายของคำ สัญลักษณ์ หรือเรื่องราวด้วยเทคนิค การเรียนที่ใช้ระยะเวลาสั้นตามลำดับความสำคัญของการสอนเด็กสมาธิสั้น และสุขเพ็ญ เจริญเกษมสกุล (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนนักเรียนสามารถอ่านออกเสียงภาษาไทยจากจำนวนคำ 260 คำ คิดเทียบคะแนนโดย เฉลี่ยได้ 53.67 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละเฉลี่ยเท่ากับ 53.8 แสดงว่านักเรียนมีความสามารถอ่านออกเสียงอยู่ในระดับต่ำ และคะแนนหลังเรียน นักเรียนสามารถอ่านออกเสียง ภาษาไทยคิดเทียบคะแนนเฉลี่ยได้ 81.53คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละเฉลี่ยเท่ากับ 81.4 แสดงว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับสูงมาก แสดงว่านักเรียนมีพัฒนาการอ่านออกเสียงมากขึ้น

4. ทักษะการใช้สื่อการสอน ครูมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการสอนเด็กสมาธิสั้นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากครูมีการใช้กลวิธีต่างๆ ที่ครูใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สิ่งใดก็ตามที่บรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในรูปของวัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิควิธีการต่างๆ ที่ช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และที่สำคัญนักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2553) กล่าวถึงสื่อการสอนไว้ว่าเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้และช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนการสอนมีหลายรูปแบบ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี สื่อธรรมชาติ โดยการเลือกสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความน่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตามเป็นสื่อที่เข้าใจง่าย กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีแสวงหาความรู้และที่สำคัญคือ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ของผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล การใช้สื่อโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่เป็นภาพเคลื่อนไหว นำสู่บทเรียนได้เข้าใจช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มความเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้นตามลำดับความสำคัญของการสอนเด็กสมาธิสั้น และการวิจัยของสุภาเพ็ญ คชพลายุกต์ (2541) ที่ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมเด็กในกลุ่มทดลองมีระดับคะแนนเฉลี่ยความรู้สึกรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น คะแนนเฉลี่ยความคาดหวังในชีวิตเพิ่มขึ้นและคะแนนภาวะซึมเศร้าลดลง

5. ทักษะการฟังและจับประเด็น ครูมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการสอนเด็กสมาธิสั้นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นบุรี เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการฟังหรือการรับรู้อย่างหนึ่งของร่างกาย โดยอาศัยโสตประสาทเป็นเครื่องรับรู้ แต่การฟังนั้นเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการทำงานอย่างตั้งใจของระบบประสาท ซึ่งประกอบด้วย การได้ยิน การรับรู้หรือสัญชาตญาณ การจำได้ ละความเข้าใจ หมายความว่า ในการฟังนั้นต้องมีการรับสารและตีความหมายของสารที่ได้ยินนั้นด้วย การฟังจึงนับว่า เป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ผู้ฟังต้องใช้ทักษะ ไหวพริบ และความคิดเป็นสำคัญ สอดคล้องกับไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2560) กล่าวว่า ทักษะภาษาและการสื่อสาร หมายถึง การที่บุคคลมีความสามารถในการใช้ภาษาและทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ที่แคล่วคล่อง บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และมีประสิทธิภาพทั้งภาษาแม่และภาษาต่างประเทศ นั่นคือ ความสามารถฟังอย่างตั้งใจและจับใจความสำคัญได้ สามารถพูดและอ่านได้ชัดเจน ถูกต้องตามอักขระและเหมาะสมกับกาลเทศะ สามารถเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นได้หลากหลายรูปแบบและการใช้ศัพท์สื่อความหมายได้อย่างกระชับและสร้างสรรค์ มีความสามารถในการอ่านหรือคาดเดาภาษาท่าทางและสามารถแสดงออกมาซึ่งท่าทางและสีหน้าได้อย่างมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งเป็นบุคคลที่มีมารยาทที่ดีในการเป็นผู้ฟังผู้พูด อีกทั้งเข้าใจว่าความแตกต่างภาษาสะท้อนถึงความแตกต่างด้านวัฒนธรรมของบุคคลว่าการคิดตั้งคำถาม และตอบคำถามจากเรื่องที่ง่าย ๆ เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อย และสรุปประเด็นสาระของเรื่องและเนื้อหาที่นำมาใช้สอนอ่านจับใจความที่เข้าใจง่ายไม่ยากจนเกินไปตามลำดับความสำคัญของการสอนเด็กสมาธิสั้น

6. ทักษะในการวางแผนทำงาน ครูมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการสอนเด็กสมาธิสั้นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นบุรี เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารจัดการระบบความคิด หรือความสามารถในการคิดวางแผนหรือคาดการณ์ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย เช่น การจัดลำดับขั้นตอนความสำคัญ การตัดสินใจที่ดี การกำหนดหรือมอบหมายงานที่เหมาะสมกับทักษะ การวางแผนการจัดการ เป็นต้น ซึ่งเป็นทักษะทางการคิดที่ทำให้สามารถทำงานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเขียน วันพนิยตระกูล (2552) กล่าวว่า การวางแผนการสอนว่า การวางแผนการ

สอน คือการวางแผนการสอนเป็นการจัดวางโปรแกรมการสอนทั้งหมดในวิชาใดวิชาหนึ่งไว้ล่วงหน้า เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนได้จัดดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้ ดังนั้นในแผนการสอนจะต้องประกอบไปด้วยรายละเอียดตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เช่น มีจุดประสงค์ความคิดรวบยอด/หลักการ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผล/ประเมินผล และจำนวนคาบเวลาที่ใช้สอน ทุกสิ่งทุกอย่างจะต้องจัดรวมไว้อย่างมีระบบระเบียบในแผนการสอนไว้ เช่น การกำหนดจุดประสงค์การคัดเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียนและการกำหนดวิชาหน่วยที่สอนและสาระสำคัญที่เหมาะสมตามลำดับความสำคัญของการสอนเด็กสมาธิสั้น

7. ทักษะการให้แรงเสริมทางบวก ครูมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการสอนเด็กสมาธิสั้นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการทำให้ผู้ทำพฤติกรรมเกิดความพึงพอใจ เมื่อทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งแล้ว เพื่อให้ทำพฤติกรรมนั้นซ้ำๆ อีก เช่น เมื่อนักเรียนตอบคำถามถูกต้อง ครูให้รางวัลนักเรียนจะตอบคำถามอีกหากครูถามคำถามครั้งต่อไป การทำให้ผู้ทำพฤติกรรมเกิดความพึงพอใจทำได้โดยให้ตัวเสริมแรงเมื่อทำพฤติกรรมแล้ว สอดคล้องกับการวิจัยของ ทิพย์วรรณ จุลรัชนิกร (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมการเผชิญปัญหาด้วยเทคนิคการชี้แนะควบคู่กับการเสริมแรงทางบวกมีพฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหา มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมการเผชิญปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมการเผชิญปัญหาด้วยเทคนิค การชี้แนะควบคู่กับการเสริมแรงทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองต่อพฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ทักษะการสรุปบทเรียน ครูมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการสอนเด็กสมาธิสั้นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากความสามารถในการรวบรวมใจความหรือเนื้อเรื่องที่สำคัญๆ ที่ผู้สอนต้องการจะให้ผู้เรียนทราบเข้าด้วยกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องโดยทั่วๆ ไปการสรุปบทเรียนจะทำทุกครั้งหลังจากที่สอนจบบทเรียนแล้ว เพื่อผู้เรียนจะได้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างของความรู้และทักษะต่างๆ ที่ได้รับ สอดคล้องกับ ครูอดดคม (2564) กล่าวว่า ความสามารถในการรวบรวมใจความหรือเนื้อเรื่องที่สำคัญๆ ที่ผู้สอนต้องการจะให้ผู้เรียนทราบเข้าด้วยกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องและสมบูรณ์ขึ้นโดยทั่วๆ ไปการสรุปบทเรียนจะทำทุกครั้งหลังจากที่สอนจบบทเรียนแล้ว เพื่อผู้เรียนจะได้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างของความรู้และทักษะต่างๆ ที่ได้รับโดยมีหลักการในการสรุปบทเรียน เช่น การสรุปบทเรียนของผู้เรียนนำความรู้และทักษะเดิมมาสัมพันธ์กับบทเรียนใหม่ในบทเรียนครั้งต่อไปให้กับผู้เรียนเข้าใจความสำคัญแบบบูรณาการกันเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างถูกต้อง ตามลำดับความสำคัญของการสอนเด็กสมาธิสั้น และงานวิจัยของ ฤทัยรัตน์ ศรีพวงมาลัย (2561) ที่ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านพอดคาสต์ของนักเรียน คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ 2) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฟังภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านพอดคาสต์หลังการทดลอง อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการสอนเด็กสมาธิสั้นตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ภาพองค์ความรู้การวิจัย “STAMP”

จากภาพที่ 1 ภาพองค์ความรู้การวิจัย “STAMP” อธิบายได้ดังนี้

S = Skill ด้านทักษะ หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติ อย่างใดอย่างหนึ่ง อาจเป็นทักษะด้านร่างกาย สติปัญญา หรือสังคม ที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝน หรือการกระทำบ่อยๆ จนเกิดความชำนาญ

T = Teacher ด้านผู้สอน หมายถึง ครูฝึกฝน การสร้างเสริมความรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้ เกิดแก่นักเรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถและด้วยความบริสุทธิ์ใจ รวมถึงมีความรู้และความเข้าใจในด้านต่างๆ

A = Activity ด้านกิจกรรมจัดการเรียนการสอน หมายถึง จัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ สร้างโอกาสและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน มีความริเริ่มสร้างสรรค์เน้นการลงมือปฏิบัติจริงให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน

M = Method ด้านวิธีการดำเนินการ หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอนเป็นวิธีการแบบแผน ในความสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาได้ มีความคิดริเริ่มที่สำคัญจะต้องสามารถเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้เพื่อการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

P = Promotion ด้านการส่งเสริม หมายถึง การส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่ดีขึ้นและการแก้ไขปัญหาให้แก่เด็กนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1. โรงเรียนหรือสถานศึกษาควรนำผลไปพัฒนาทักษะการฟังและอ่านจับใจความสำคัญไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กนักเรียนที่มีสมาธิสั้น
 - 1.2 โรงเรียนหรือสถานศึกษาควรนำสื่อเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับภาพเคลื่อนไหว ไปพัฒนาทักษะการจัดการเรียนสอนต่อไป
 - 1.3 โรงเรียนหรือสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยด้านการสร้างแรงจูงใจหรือการเสริมแรงเชิงบวกอย่างต่อเนื่องกับทุกๆ พฤติกรรมและทุกสถานการณ์ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กสมาธิสั้น
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาวิเคราะห์ทักษะการนำสู่เข้าบทเรียนในทุกระดับชั้นการเรียนการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี
 - 2.2 ควรทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาพฤติกรรมด้านทักษะการฟังและจับประเด็น ทักษะการให้แรงเสริมทางบวกแก่นักเรียนด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี
 - 2.3 ควรทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพื้นที่การใช้นวัตกรรมด้านการอ่านและทักษะการสรุปบทเรียนในการเรียนนวัตกรรมการเรียนรู้ยุคไทยแลนด์ 4.0

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **นิยามคำศัพท์หลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เขียน วันทนีตระกูล. (2552). **หลักการและวิธีการสอน**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา.
- ครูอดดคอม. (2564). **ทักษะการสรุปบทเรียน**. แหล่งที่มา <https://panisaae.wordpress.com> สืบค้นเมื่อ 23 พ.ค. 2564.
- ทิพย์วรรณ จุลรัชนิกร. (2558). **ผลของการใช้เทคนิคการชี้แนะทางวาจาควบคู่กับการเสริมแรงทางบวกที่มีต่อพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของนักเรียน**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิตินา แคมมณี. (2554). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพดล จันทรเพ็ญ. (2539). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: แสงการพิมพ์.
- พระมหาสมพร สมสวโร (สามิลา). (2555). **แรงจูงใจในการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาของอุบาสกอุบาสิกา ณ วัดเพชรสมุทรวรวิหาร อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรสงคราม**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2560). **การศึกษาไทย 4.0 ปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และสันติภาพ**. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2564). **สถาบันสุขภาพจิตและวัยรุ่นราชนครินทร์ศูนย์กายภาพบำบัด**. แหล่งที่มา <https://www.truelookpanya.com/knowledge/content/52194/> สืบค้นเมื่อ 10 พ.ค. 2564.
- ฤทัยรัตน์ ศรีพวงมาลัย. (2561). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านพอดคาสต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองกุงศาลาหน้าเที่ยงวิทยากร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วาริรัตน์ แก้วอุไร. (2541). **การพัฒนารูปแบบการสอนสำหรับวิชาวิธีสอนทั่วไปแบบเน้นกรณีตัวอย่าง เพื่อส่งเสริมความสามารถของนักศึกษาครูด้านการคิดวิเคราะห์แบบตอบโต้ในศาสตร์ทางการสอน**. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมัย ศิริทองถาวร. (2560). **คู่มือการจัดการชั้นเรียนและเทคนิคการสอนเด็กที่มีอาการสมาธิสั้นที่มีปัญหาการเรียน**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2555). **เด็กสมาธิสั้น คู่มือสำหรับครู**. กรุงเทพมหานคร: ปิยอนด์พับลิชชิง.
- สุขเพ็ญ เจริญเกษมสกุล. (2558). **การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงโดยการใช้นิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/9**. รายงานการวิจัย. โรงเรียนอัสสัมชัญ.
- สุภาพเพ็ญ คชพลาญกุล. (2541). **ผลของการจัดกิจกรรมบำบัดต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความคาดหวังในชีวิตและภาวะซึมเศร้าของเด็กที่ถูทารุณกรรม**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.